

VERKIEZINGS- PROGRAMMA

2018-2022

GROENLINKS
WATERLAND

INHOUD

Zorgzaamheid voor Waterland.....	4
Waterland sociaal en groen.....	4
Een groene, klimaatneutrale gemeente	6
A. Klimaat- en energiebeleid dat het verschil maakt.....	6
B. Open landschap: behoud en versterk de groene ruimte	7
C. Milieuvriendelijke mobiliteit: ruim baan voor fiets en OV.....	8
D. Groen agrarisch beleid	10
E. Behoud van Stilte en Duisternis.....	11
F. Behoud het open water	11
G. Werk maken van dierenwelzijn	12
Een sociale gemeente die economisch sterk is.....	13
A. Sociaal beleid: meedoen mogelijk maken	13
B. Leefbaarheid van de kernen	14
C. Jeugdbeleid: kiezen voor jongeren	15
D. Het onderwijs is van ons allemaal	16
E. Een gezonde woningmarkt.....	16
F. Sport en recreatie	17
G. Economie: stimuleer sociaal ondernemerschap en innovatie	18
H. Cultuur: kunst verrijkt het leven.....	19
I. Een financieel gezonde en bestuurlijk krachtige gemeente.....	19

ZORGZAAMHEID VOOR WATERLAND

WATERLAND SOCIAAL EN GROEN

GroenLinks staat voor verandering, voor een nieuwe manier van politiek bedrijven. Voor een politiek waarin niet de winst op korte termijn centraal staat, maar ons gemeenschappelijke belang op de lange termijn. Wij staan voor eerlijk. Wij staan voor verbinding, vertrouwen en hoop. Vertrouwen in mensen. Wij geloven dat ieder mens zelf wat van zijn of haar leven wil maken en zelf wil bijdragen aan de eigen omgeving. Daarom geven wij ruimte aan betrokken burgers die hun omgeving groener, mooier of schoner willen maken. En daarom geven wij ruimte aan de wensen en mogelijkheden van mensen, in plaats van de regels en structuren van organisaties blindelings te volgen. Wij kiezen voor:

Een groene gemeente

GroenLinks wil dat onze kinderen kunnen opgroeien in groene en gezonde wijken en kernen. Onze kinderen spelen zorgeloos buiten en ademen schone lucht. Daarom kiezen wij voor vervoer zonder uitstoot, voor een mooie natuurlijke leefomgeving en voor energiezuinige huizen. Als we kiezen voor schone, groene en gezonde oplossingen, geven we straks een gezonde planeet door aan onze kinderen.

Een sociale gemeente

GroenLinks wil dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Iedereen doet mee, via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school. Als het mensen zelf niet lukt om een baan te vinden, dan willen wij dat de gemeente helpt. Als je je baan verliest of ziek wordt, moet er een goed sociaal vangnet zijn. Waterland laat mensen nooit in de steek. GroenLinks vindt ook dat ieder kind een goede start en een eerlijke kans verdient. Er is ruimte om te kijken naar wat mensen kunnen en wat zij zelf willen. Iedereen moet in een betaalbaar huis kunnen wonen.

ONZE PROGRAMMAPUNTEN VOOR 2018-2022

1. *Wij kiezen voor groen in de gemeente.*
2. *Wij stimuleren energieneutraal bouwen en het oprichten van lokale energiecoöperaties.*
3. *Wij willen schone lucht en stimuleren het gebruik van zon en wind voor energieopwekking.*
4. *Wij geven voorrang aan schoon vervoer: de fiets, de voetganger en elektrisch (openbaar) vervoer.*
5. *Wij vinden dat iedereen erbij hoort en meedoet. GroenLinks laat mensen niet in de steek.*
6. *Wij staan voor de bouw van sociale huurwoningen en woningen voor mensen met een middeninkomen.*
7. *Wij willen dat kinderen op de basisschool beginnen zonder een achterstand.*
8. *Wij willen dat mensen met een beperking zolang als zij willen thuis kunnen wonen.*
9. *Wij maken werk van werk, van echte banen.*
10. *Wij hechten aan kunst en creativiteit. Creativiteit verrijkt ons leven.*

EEN GROENE, KLIMAATNEUTRALE GEMEENTE

A. KLIMAAT- EN ENERGIEBELEID DAT HET VERSCHIL MAAKT

GroenLinks wil de wegwerpeconomie omvormen tot een circulaire economie. Grondstoffen zijn geen afval meer, maar worden telkens opnieuw hergebruikt. En energie halen we niet uit fossiele brandstoffen maar uit duurzame alternatieven. Dankzij de GroenLinks-wethouder voor duurzaamheid is in de vorige collegeperiode een begin gemaakt met nog betere afvalscheiding en duurzame inkoop van stroom. Maar we willen meer. De wereld is op weg naar aardgasloos. Waterland ook als het aan GroenLinks ligt.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- In de komende collegeperiode opnieuw een aparte portefeuille voor milieu en duurzaamheid.
- Voorlichting en extra subsidie voor het verduurzamen van woningen kunnen particuliere eigenaren aanzetten tot efficiënter energiegebruik. Dat kan nog beter.
- Verduurzamen van de gemeente vindt onder meer plaats door alle nieuwbouw duurzaam ofwel CO₂-neutraal te realiseren. Alle nieuwbouw wordt aardgasloos. Maar ook bestaande bouw moet langzaam overgaan naar gasloos. De gemeente maakt plannen en stelt uit de algemene reserves geld beschikbaar voor de ombouw.
- Energieafspraken met woningcorporaties. Klimaatneutrale huurwoningen zijn, op termijn, goedkoper. Voor mensen die in slecht geïsoleerde huizen wonen – vaak de lagere inkomensgroepen – zijn de maandelijkse energielasten soms hoger dan de netto huur.
- Het aantal laadplekken voor elektrische auto's is afgelopen collegeperiode flink uitgebreid, maar er is behoefte aan meer. GroenLinks zal zich inzetten voor minimaal vijftig plekken.
- Afvalscheiding (papier, glas, plastic, textiel, klein chemisch afval) blijft in stand en wordt zo gemakkelijk mogelijk gemaakt. Voor tuinafval komen per kern aparte voorzieningen. Ook bekijken we de huis-aan-huisservice opnieuw. Voor het overige afval zoeken we een oplossing met de omliggende gemeenten. De milieustraat verhuist in ieder geval niet naar Katwoude.
- In 2020 moet 75 procent van het afval gescheiden worden ingezameld. Een gedifferentieerd tarief zorgt ervoor dat inwoners die weinig afval aanbieden goedkoper uit zijn.

- De provincie geeft windmolens weinig ruimte. GroenLinks is voorstander van windenergie op aanvaardbare plekken na een zorgvuldige afweging, met zo min mogelijk schade voor landschap en natuur, bijvoorbeeld bij de Nes naar Marken.
- De gemeente stelt daken van gemeentelijke panden beschikbaar voor coöperaties die daarop zonnepanelen plaatsen voor inwoners die zelf geen geschikt dak hebben. Ook de Bukdijk zien wij als een geschikte plek om zonnepanelen te plaatsen. Buiten de Bukdijk vinden wij grootschalige zonneweides pas een optie als de mogelijkheden op de daken benut zijn.
- De gemeenten helpt inwoners die hun huis energiezuiniger willen maken en verstrekt zo nodig leningen met lage rentes
- Het verlichtingsplan met zuinige armaturen en lampen wordt verder uitgevoerd.
- De gemeente gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen bij onkruidbestrijding en zet zich in voor verbetering van de biodiversiteit.

B. OPEN LANDSCHAP: BEHOUD EN VERSTERK DE GROENE RUIJITE

De groene longen van Amsterdam, dat is Waterland. Talloze fietsers, schaatsers en kanoërs uit stedelijke gebieden in de omgeving genieten in Waterland van de weidsheid van het landschap, de rust en de frisse lucht. En ook de inwoners van Waterland doen dat. Dat willen we graag zo houden. Uit onderzoek blijkt steeds weer dat mensen gelukkiger zijn met groen in hun buurt. Of ze nu op het platteland of in de stad wonen.

Het beschermen van de natuur en het landschap ligt bij de provincie en bij de lokale politiek. Bij de invoering van de omgevingswet krijgen ook inwoners een steeds belangrijkere rol. GroenLinks Waterland wil Waterland beschermen tegen de oprukkende verstedelijking en intensivering en schaalvergroting van de landbouw, zodat ook de toekomstige generaties ervan kunnen genieten. Steeds opnieuw strijdt GroenLinks Waterland daarom tegen bouwen in het groen. Ook de komende vier jaar zullen we dit blijven doen.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- GroenLinks hecht veel waarde aan het karakteristieke open landschap met haar eeuwenoude verkavelingspatronen. Boeren horen daarbij. Maar verrommeling van het landschap willen wij zo veel mogelijk voorkomen. Bij agrarische bedrijven mag nu al veel gebouwd worden. GroenLinks wil geen verdere verruiming. GroenLinks is ook tegen de trend om vergistingsinstallaties te plaatsen bij boerderijen.

- Bestaand groen blijft groen. Het groen in stads- en dorpskernen draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving.
- In Uitdam is tot ons grote leedwezen een heel dorp aan vakantiewoningen verrezen. De ontwikkelaars blijven de grenzen opzoeken van de afspraken die hierover gemaakt zijn. Wij zullen ze daaraan houden. En we blijven er ook in de toekomst op toezien dat de afspraken daarover strikt worden nagekomen. Dus ook geen meter meer (drijvende) bebouwing en/of landaanwinning dan het bestemmingsplan aangeeft. De bomensingel rondom het park en de oprit verplaatst richting Monnickendam moeten er nu echt komen.
- Dijkversterking, in Uitdam, Katwoude en op Marken, moet zoveel mogelijk plaatsvinden met behoud van het cultuurhistorische karakter van de dijken.
- GroenLinks is voorstander van beperkte woningbouw op een beperkt aantal, reeds aangewezen plekken in Waterland. Ilpendam-Noord en Minneweg-Noord op Marken, Zuiderwoude en Wagengouw 1 en 2 in Broek horen daar bijvoorbeeld niet bij. Die plekken willen we groen houden. Gelukkig hebben we de komst van de Bennewerf op Marken afgelopen periode tegen kunnen houden.
- GroenLinks heeft zich fel gekeerd tegen de uitbreiding van industrieterrein de Dollard. Geen opoffering van open veenweidelandschap. Het nabijgelegen Varkensland heeft een groene buffer hard nodig.
- De karakteristieke lintbebouwing met open ruimten in Overleek, Zuiderwoude en Uitdam houden we in stand.
- Bouwen in Broek in Waterland kan alleen op zogenaamde inbreilocaties, vindt GroenLinks. Dus wel op de Hellingweg.

C. MILIEUVRIENDELIJKE MOBILITEIT: RUIM BAAN VOOR FIETS EN OV

Voetgangers en fietsers hebben vaak te weinig ruimte. En dat geldt nog meer voor mensen met rolstoel, rollator of kinderwagen. Dat moet beter. Voetganger en fietser zijn voor GroenLinks topprioriteit. Dat begint met veilige en ruime fiets- en wandelroutes. Straten zijn om te leven, waar kinderen spelen en waar je op een terras koffie drinkt zonder benzinewalmen.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De historische binnenstad van Monnickendam mag niet aan het oog onttrokken worden door geparkeerde auto's. Dus geen parkeerterrein op het Schapenweitje of het zogenaamde Landje van Ubbels, beide direct grenzend aan het beschermd stadsgezicht.

- Verkeer in de binnenstad van Monnickendam blijft voor veel bewoners een grote ergernis. Samen met bewoners en winkeliers wordt gekeken naar een goed verkeersplan. Vergunningparkeren, autovrij of autoluw maken: voor alle opties staan wij open.
- Voor de nieuwe wijk op het Galgeriet moet een goede ontsluiting komen. Bouw van woningen op het Galgeriet mag niet leiden tot extra verkeersdruk in de binnenstad van Monnickendam.
- Fietsers hebben wat GroenLinks betreft voorrang. In de binnenstad van Monnickendam, maar bijvoorbeeld ook in Katwoude langs de dijk. Soms kunnen gekleurde fietsstroken de fietsveiligheid bevorderen.
- Verkeersdruk in de kernen willen we verlagen en overlast van zwaar verkeer (Broek, Zuiderwoude en Watergang) en sluipverkeer (Ijpendam en Monnickendam) actief tegengaan.
- In 2018 maakt de provincie een definitieve keus voor of tegen de onderdoorgang van de N247 in Broek in Waterland. Wij ondersteunen dit bijzondere co-creatieproces van harte en wenden onze invloed aan bij de provincie. Wij zijn tegen een variant waarbij de mogelijkheid wordt geschapen om de N247 te verbreden naar vierbaans.
- Alle woonbuurten worden ingericht als 30km-gebieden conform de landelijke Duurzaam Veilig-richtlijnen. Spelende kinderen en fietsers krijgen zo de ruimte.
- Elektrisch rijden is een duurzaam alternatief. GroenLinks heeft in de huidige bestuursperiode diverse laadpalen geplaatst en wil ook in de komende periode een verdere uitbreiding van infrastructuur voor elektrisch rijden.
- Samen een auto delen beperkt het autobezit en dus ook het aantal benodigde parkeerplaatsen. De gestarte pilot elektrische-auto-delen wordt voortgezet en zo mogelijk uitgebreid.
- Fietsen moet aangemoedigd worden door goed onderhouden fietspaden en goede fietsvoorzieningen bij de bushaltes
- De EBS-concessie loopt af in 2019. De inzet van GroenLinks zal zijn om het OV zo duurzaam mogelijk te laten zijn. We zijn bovendien alert op het in stand houden van de scholierenlijnen. Het OV is de afgelopen jaren veel duurder geworden. Onze inzet is om de prijzen niet verder te laten stijgen.
- GroenLinks is voorstander van een zo uitgebreid mogelijke OV. Met de komst van de Noord-Zuid-lijn moet Waterland er niet op achteruit gaan. Wij zullen dat in de proefperiode duidelijk in de gaten houden en wanneer nodig proberen bij te stellen.
- Voor wie met het OV reist moeten er in Amsterdam goede mogelijkheden zijn om een fiets te parkeren bij het Centraal Station en bij het station in Amsterdam-Noord. We wenden onze invloed aan in de vervoersregio, bij de gemeente Amsterdam en bij de fietsersbond.

- We ondersteunen van harte de realisatie van een snelfietspad van Amsterdam-Noord naar Kwatwoude.
- Zorgvuldig monitoren van veranderingen in verkeersbewegingen door de kernen. Bij meer (sluip)verkeer extra maatregelen nemen.
- Nu nog belemmert de parkeernorm toekomstige woningbouw. GroenLinks wil dat daar kritischer naar gekeken wordt. Jongeren hebben vaker geen auto en auto's worden in de toekomst meer gedeeld.

D. GROEN AGRARISCH BELEID

Wie de landbouw verwaarloost, verwaarloost het culturele kapitaal van Nederland, zeker in een kleinschalig gebied als Waterland. De landbouw is de belangrijkste beheerder van het groen. GroenLinks hecht daarom aan sterke kleinschalige grondgebonden landbouwbedrijven. Geen grote en geen intensieve productiebedrijven, maar biologische boerenbedrijven met kwaliteit en aandacht voor biodiversiteit hoog in het vaandel. Daarvan kent de gemeente Waterland al diverse goede voorbeelden.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- Het ruimtelijk beleid van de gemeente is gericht op het behoud van de kleinschalige, grondgebonden agrarische bedrijven.
- We ondersteunen kleinschalige initiatieven die kansen bieden voor een milieu- en klantvriendelijke herinrichting van de agrarische sector.
- De waterkwaliteit wordt bevorderd door goed onderhoud. Op tijd baggeren en duurzaam baggeren.
- Veen kenmerkt het landschap van Waterland. Lage waterpeilen en scheuren van grasland zijn funest voor het veen. De daling van het veen en de CO₂-uitstoot die daarmee gepaard gaat, baren zorgen. We pleiten voor hogere waterpeilen en stimuleren proeven voor behoud van het veen. We stimuleren ook nieuwe natte landbouw om het veen te behouden. Het scheuren van veenweiden zonder een omgevingsvergunning is verboden (op grond van provinciale regelgeving en het bestemmingsplan). Wij zien toe op handhaving van dit verbod.
- Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, vinden niet plaats in het voorjaar en in het broedseizoen. Boeren en beheerders van de IJsselmeerdijken roepen we op om het land weidevogelvriendelijk en vlindervriendelijk te gebruiken.
- Waar mogelijk krijgen de sloten ecologische oevers.

- In het Waterlandse landschap, met een kleinschalige en grondgebonden agrarische sector, passen geen megastallen en geen grootschalige mestvergisters.
- Kamperen bij de boer is een goede manier om de inkomsten voor agrariërs te verhogen, maar Waterland moet geen grote camping worden. Ook hier zijn wij voor kleinschaligheid.
- We zijn voor agrarisch natuurbeheer en stimuleren samenwerking tussen boeren en natuurterreinbeheerders. Natuurbeheer dient integraal deel uit te maken van agrarische bedrijfsvoering en dienovereenkomstig te worden beloond.

E. BEHOUD VAN STILTE EN DUISTERNIS

Het wordt steeds lawaaiiger om ons heen. Daarom heeft de provincie zo'n veertig gebieden aangewezen als stiltegebieden, waarvan er zelfs drie in onze gemeente liggen. Immers, stiltegebieden zijn goed voor de gezondheid en het welzijn van de mensen; zij bevorderen de beleving van natuur en landschap. Geluid door menselijk toedoen is er zo weinig mogelijk. Evenals de provincie hecht ook GroenLinks aan de oerkwaliteit duisternis in het belang van de mens en flora en fauna.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- Wij willen meer bekendheid geven aan het bestaan van stiltegebieden en het belang daarvan.
- We onderzoeken wat mogelijk is om het gemotoriseerde verkeer te beperken in de stiltegebieden.
- We gaan door op de succesvol ingeslagen weg voor aanpassing van de openbare verlichting mede ter beperking van de lichthinder
- Waar mogelijk worden in vergunningen voorwaarden opgenomen ter voorkoming van lichthinder.
- We willen meer bekendheid geven aan lichthinder en inwoners en bedrijven verzoeken dit te beperken.

F. BEHOUD HET OPEN WATER

Niet alleen het open landschap verdient het om behouden te blijven, ook het open water. Almere aast nog steeds op buitendijks bouwen en een bovengrondse verkeersverbinding over

het IJmeer. Het Markermeer en IJmeer vallen onder Natura 2000 en daar horen rust en ruimte bij.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- Jetski's en waterscooters op de Gouzee overtreden veelvuldig de vaarregels. GroenLinks wil meer toezicht daarop, bijvoorbeeld door bevoegde opsporingsambtenare (boa's) op het water. Desnoods infrastructurele maatregelen waardoor de Gouzee onaantrekkelijk wordt voor dit soort gemotoriseerde recreatie.
- In natuurgebieden mag alleen elektrisch gevaren worden.
- Handhaving van de vaarregels moet ook in de binnenwateren plaatsvinden. Te hard varende motorbootjes veroorzaken schade aan de natuur en zorgen voor overlast van omwonenden.
- Waterland heeft nu al meer plaatsen in de jachthavens dan er gegadigden zijn. Uitbreiding van jachthavens, zoals in Katwoude, vinden wij daarom niet wenselijk.
- GroenLinks is voor verbetering van de ecologische kwaliteit van Markermeer en IJmeer.

G. WERK MAKEN VAN DIERENWELZIJN

GroenLinks staat voor dierenwelzijn. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid in het bevorderen van dierenwelzijn. Dat moet zichtbaar zijn in het beleid, en de gemeente dient zelf het goede voorbeeld te geven.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De gemeente vervult een voorbeeldfunctie en stimuleert diervriendelijke, kleinschalige en grondgebonden veehouderij en de productie van biologische producten.
- De gemeente serveert in haar eigen catering uitsluitend biologisch of scharrelvlees en biologische kaas en melk.
- Overlast door dieren wordt op diervriendelijke wijze opgelost, bijvoorbeeld door het aanbieden van alternatieve foerageergebieden of het verjagen of afschrikken van dieren. Bij ernstige schade door bijvoorbeeld ganzen kan gekeken worden naar een andere vorm van beheer.
- Waterland wordt nog meer een bijenvriendelijke gemeente waar geen plaats is voor gif en waar bloemen in de berm en bloeien.

EEN SOCIALE GEMEENTE DIE ECONOMISCH STERK IS

A. SOCIAAL BELEID: MEEDOEN MOGELIJK MAKEN

GroenLinks kiest voor een gemeente waarin we eerlijk delen. In onze gemeente krijgt iedereen een eerlijke kans op goed werk, een fatsoenlijk inkomen en een betaalbare woning. Wij zorgen ervoor dat iedereen gebruik kan maken van menselijke zorg en goed onderwijs.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De zorg is afgelopen jaren meer bij de gemeente komen te liggen. Informatie over (jeugd)zorg is voor inwoners gemakkelijk te krijgen. Lichte hulp en ook zwaardere vormen van ondersteuning zijn dichtbij (op wijkniveau) voorhanden. Een persoonlijke benadering staat voorop, bureaucratie wordt tegengegaan.
- De samenleving vraagt steeds meer van mantelzorgers en vrijwilligers. De gemeente heeft hier een ondersteunende rol en maakt geld vrij voor innoverende initiatieven.
- Ouderen met behoefte aan zorg en mensen met een beperking ontvangen de ondersteuning die het voor hen mogelijk maakt om met de samenleving mee te blijven doen en om thuis te blijven wonen.
- Mantelzorgers en vrijwilligers hebben recht op de best mogelijke ondersteuning vanuit het WMO- loket.
- Als zorg dicht bij huis plaats moeten vinden, bijvoorbeeld in een tijdelijke mantelzorgwoning, handelt de gemeente de aanvraag soepel af.
- Regelingen zijn helder, bekend, en eenvoudig aan te vragen.
- Aanbestedingen in de zorg moeten zich richten op kwaliteit en op innovatie. Niet de prijs maar de kwaliteit en klantgerichtheid staan voorop. Geen verschraving van de thuiszorg.
- Mensen met een WMO-indicatie kunnen, als zij dat willen, zorg zelf organiseren met een persoonsgebonden budget (PGB)
- Bewoners- en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen.
- De gemeente maakt gebruik van haar rol als werkgever om stage- en werkervaringstrajecten te bieden aan schoolgaande jongeren, nieuwe Nederlanders en uitkeringsgerechtigden die willen terugkeren op de arbeidsmarkt. De gemeente creëert zoveel mogelijk volwaardige banen in plaats van werk uit te besteden aan flexwerkers die vaak onder de kostprijs moeten werken.

- De Baanstede wordt opgeheven en de medewerkers van de groenvoorziening komen in dienst van het Groenbedrijf dat de gemeente heeft opgezet.
- Beschut werk is voor sommigen de enige veilige manier van werken. Met het bedrijfsleven maken we afspraken over het in dienst nemen van jongeren, ouderen, laaggeschoolden en mensen met een handicap.
- Waterland zorgt voor een goed cursusaanbod voor inburgering. En controleert de kwaliteit van de inburgeringcursussen regelmatig.
- GroenLinks wil een open samenleving. Dat betekent ook een gastvrije samenleving. Waterland biedt mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of onderdrukking een veilige haven. Tijdens hun procedure zijn vluchtelingen onderdeel van onze gemeente. Dat vraagt inzet van henzelf, maar ook van ons als lokale samenleving”.
- De gemeente zet zich in om bijstandsgerechtigden zo snel mogelijk weer aan het werk te krijgen. Wij willen een bijstand die stimuleert waar het kan en die beschermt waar het moet.
- De gemeente stelt zich open voor de mogelijkheid om mee te doen aan experimenten met het basisinkomen. Minder regels, meer vrijheid om bij te verdienen zal het uitgangspunt zijn voor de bijstand.
- Armoedebestrijding is het fundament van een goed en geslaagd sociaal beleid. Daar is afgelopen bestuursperiode hard aan gewerkt. Schulden en geldzorgen moeten niet alleen opgelost worden, maar ook moeten we er alles aan doen om schulden en stapeling van schulden te voorkomen door goed preventiebeleid en hulp wanneer mensen dreigen te verzuipen.

B. LEEFBAARHEID VAN DE KERNEN

De leefbaarheid van de kernen staat onder druk. GroenLinks Waterland hecht daarom aan goede wijkvoorzieningen in de kernen. Voor ouderen en jongeren. Daarbij is samenwerking tussen scholen, sportclubs, kinderopvang, wijksteunpunten en Centrum voor Jeugd en Gezin het uitgangspunt. Creativiteit staat voorop. Iedere kern heeft zijn eigen karakter en behoefte.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- Alle kernen behouden een boekenuitleenpunt. De openingstijden worden verruimd. Het uitleenpunt zoals in IJpendam dat 24/7 geopend is, dient daarbij als voorbeeld. Waterland moet weer aansluiten bij de collectie van de Openbare Bibliotheek. Ook al omdat laaggeletterdheid nog steeds een groot probleem is. De Openbare Bibliotheek heeft voor deze doelgroep een groot, landelijk ontwikkeld aanbod.

- Dorpshuizen en wijksteunpunten spelen een actieve rol in de kernen van Waterland. Zij verdienen ondersteuning.
- Met woningbouwcorporaties spreken wij af dat zij participeren in lokale voorzieningen, zoals dorpshuizen, wijksteunpunten en andere gemeenschapsvoorzieningen, zodat de leefbaarheid in de kernen behouden blijft of verbetert.
- Wanneer voorzieningen verloren dreigen te gaan in de kernen helpt de gemeente met het zoeken naar oplossingen, bijvoorbeeld door partijen bijeen te brengen.
- Om de huisvestingslasten voor dorpshuizen te beperken, speelt de gemeente een actieve rol bij de plaatsing van zonnepanelen op de dorpshuizen

C. JEUGDBELEID: KIEZEN VOOR JONGEREN

GroenLinks Waterland wil een stevige regie vanuit de gemeente op het jeugdbeleid. Dat is nodig nu de zorg van kinderen en jongeren grotendeels bij de gemeente is komen te liggen. Dat geeft een uitgelezen kans om instellingen die zich met jeugd bezighouden bij elkaar te brengen.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De samenwerkende scholen in Monnickendam en de brede school in Broek in Waterland zorgen voor een mooie kans om instanties meer samen te laten werken.
- Het openstellen van sportterreinen voor de buitenschoolse opvang of naschoolse activiteiten stimuleert kinderen en jongeren om meer te bewegen.
- Er komen voldoende pleintjes en trapveldjes of ze worden daarvoor ingericht.
- Kinderen worden betrokken bij het jaarlijks inspecteren van trapveldjes en speelplekken.
- Korte lijnen tussen jongerenwerker, politie en ouders zijn belangrijk. De gemeente speelt hierin een aanjagende rol.
- De jongerenwerker vervult een belangrijke rol om jongeren te activeren en jeugdcriminaliteit en overlast te voorkomen.
- GroenLinks blijft zoeken naar een goede manier om kinderen en jongeren te betrekken bij de politiek.

D. HET ONDERWIJS IS VAN ONS ALLEMAAL

Wij willen dat alle kinderen zich ontwikkelen tot sociale, verantwoordelijke en zelfredzame burgers. Daar speelt het onderwijs een belangrijke rol in. Voorschoolse educatie en kwalitatief hoogwaardige kinderopvang en peuterspeelzalen geven kinderen een goede start.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De bemoeienis van de gemeente met het onderwijs houdt niet op bij de schoolgebouwen. De ontwikkelingen in het onderwijs raken het gemeentelijke beleid op het terrein van jeugd, welzijn en zorg. De gemeente speelt daarbij een actieve rol.
- De laatste school in een dorp is een groot goed. Kernen moeten zoveel mogelijk een eigen basisschool hebben.
- De gemeente erkent de belangrijke rol van voorschoolse voorzieningen als de laagdrempelige peuterspeelzalen. Peuterspeelzalen verdienen daarom gemeentelijke ondersteuning.
- De gemeentelijke leerplichtambtenaar speelt een actieve rol bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

E. EEN GEZONDE WONINGMARKT

Hoewel de krimp in Waterland meevalt, is bevolkingsgroei ook niet meer vanzelfsprekend. Wel is er vraag naar een ander type woningen, voor starters en ouderen. GroenLinks kijkt daarom kritisch naar de plannen voor woningbouw en de behoeften van woningzoekenden.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- Woningbouw op het Galgeriet staat in de steigers. De komende jaren moet dit voortvarend aangepakt worden. Niet alleen wordt het tijd om het bedrijventerrein na decennia achterstallig onderhoud aan te pakken, er is ook sterke behoefte aan nieuwe woningen. De tijd is er nu rijp voor. Op het Galgeriet is plaats voor een groot aantal woningen. Het wordt een duurzame wijk, waarbij gebouwd gaat worden met aandacht voor de kwetsbare natuur langs de randen van de Gouwzee. Dus geen uitbreiding in het water.
- De Waterlandse regel dat bij nieuwbouwprojecten minimaal dertig procent van het aantal woningen in de sociale sector gebouwd wordt, en tien procent sociaal plus, wordt gehandhaafd. Als het (financieel) haalbaar is, wordt een hoger percentage sociale woningen gebouwd. Ook moeten woningcorporaties voldoende huurhuizen in hun bestand houden.

- De gemeente zorgt voor een adequate en snelle afhandeling van (ver)bouwvergunningen. Vergunningen voor eenvoudige verbouwingen moeten in principe binnen enkele dagen kunnen worden verstrekt.
- Om aan de vraag naar (sociale) woningen te voldoen moet snelle realisatie plaatsvinden van woningbouw op de Kohnstammlocatie in Monnickendam, in Broek in Waterland (Hellingweg/Kebo/Kringloopwinkel) en op het terrein van SV Marken.
- Jongeren komen moeilijk aan een woning. Er is sterkte behoefte aan starterswoningen. GroenLinks wil dat er op een creatieve manier gekeken wordt naar mogelijkheden om starterswoningen toe te voegen, bijvoorbeeld op 't Spil.
- Steeds meer mensen, onder wie veel jongeren, willen klein wonen. Waterland spant zich in om de ontwikkeling van zogenaamde tiny houses mogelijk te maken, bijvoorbeeld op de boxenring op Marken.

F. SPORT EN RECREATIE

Waterland is uniek vanwege het weidse landschap en het vele water. Hier vinden mensen rust, ruimte, zomers een frisse duik, 's winters een mooie schaatstocht. Dat moeten we koesteren.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De gemeente bevordert samenwerking tussen sportverenigingen op het sportpark, evenals gezamenlijk gebruik van voorzieningen.
- Sporters verdienen goede faciliteiten. De gemeente onderhoudt terreinen/velden/gebouwen goed, duurzaam en natuurlijk, maar wel mede op basis van zelfwerkzaamheid door verenigingen.
- De gemeente Waterland is eigenaar van het Hemmeland. Aan het onderhoud is de afgelopen periode gewerkt, zodat het Hemmeland een nog aantrekkelijkere plek voor recreatie wordt. Aantrekkelijke recreatie is voor GroenLinks stille recreatie. Dus geen waterskibaan, geen lawaaiige concerten.
- Op het Hemmeland is geleidelijk een meer ecologische manier van beheer toegepast. Dat wil zeggen met een afwisselender flora en bomenbestand. GroenLinks wil op deze weg door.
- GroenLinks ziet niets in een hotel op het Hemmeland. De provincie moet nu een oordeel over het plan vellen. Gaat het door, dan zullen we er streng op toezien dat de grenzen van het jaren geleden aangenomen plan niet worden overschreden. En dat alle stranden openbaar toegankelijk blijven.
- Gemotoriseerde recreatie, zoals waterscooters en jetski's zoveel mogelijk beperken. Vaarregels worden strenger gehandhaafd.

G. ECONOMIE: STIMULEER SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE

GroenLinks zet zich in voor sociale ondernemers in Waterland die zaken anders aanpakken, duurzame ondernemers die streven naar een circulaire economie waar voor iedereen winst wordt gecreëerd. Daarbij kijkt GroenLinks niet alleen naar omgang met de energietransitie maar ook naar de mogelijkheden van verantwoord maatschappelijk ondernemen van de hele onderneming. We stimuleren het uitwisselen van kennis, netwerken, onderlinge ervaringen, successen en uitdagingen. Dat alles in de overtuiging dat Waterlandse sociale ondernemers in de toekomst een economische factor van importantie vormen met een navenant aandeel in innovatief werkgeverschap

Wat wil GroenLinks Waterland?

- GroenLinks wil kennis over maatschappelijk verantwoord ondernemen delen door bijvoorbeeld themabijeenkomsten en excursies te organiseren over bijvoorbeeld energieneutraal ondernemen, verantwoord werkgeverschap, circulaire economie, investeren in je regio. En door bijeenkomsten te organiseren voor de 'new generation'/ startende ondernemers om ervaringen uit te wisselen
- De website van de gemeente geeft informatie over duurzaam ondernemen en wat je als burger/bedrijf zelf kunt doen.
- Hulp bij beheer- en handhavingsvraagstukken. Startende ondernemers krijgen een welkomstbrief met daarin in normale mensentaal waar je aan moet voldoen binnen je sector en daarbij de melding van controle.
- Ken je ondernemers. De gemeente speelt een actieve rol bij het aan elkaar linken van ondernemers.
- GroenLinks ondersteunt de ontstane mogelijkheden om het Galgeriet nieuw te ontwikkelen, Het uiteindelijke doel is te komen tot een wijk met duurzame woningen en aantrekkelijke detailhandel. Ook bedrijfjes in de creatieve sector, kunstenaars, ontwerpers. ICT'ers en kleine zelfstandigen moeten een plek kunnen krijgen.
- GroenLinks breekt een lans voor stil toerisme. Bezoekers moeten in Waterland kunnen genieten op een plezierige, gastvrije manier en in een menselijk tempo.
- De aanleg van glasvezel en dus snel internet is niet alleen voor inwoners prettig, maar kan ook voor mensen werkzaam in de creatieve sector en de ICT net het duwtje in de rug zijn om ook hun bedrijf in Waterland te vestigen

H. CULTUUR: KUNST VERRIJKT HET LEVEN

GroenLinks wil het lokale en regionale potentieel van kunstenaars en creatieve inwoners optimaal benutten om Waterland bruisender en levendiger te maken. Met een divers aanbod van hoge kwaliteit en voor iedereen. Culturele organisaties hebben het moeilijk nu subsidies ophouden.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- De gemeente steunt het lokale en regionale cultuuraanbod en verbindt verschillende partijen en initiatieven met elkaar..
- Leegstaande panden worden beschikbaar gesteld als atelier- of repetitieruimte. Kunstenaars kunnen exposeren in lege winkelalages.
- Er vinden geen bezuinigen plaats op kunst en cultuur.
- We stimuleren kunst in de openbare ruimte door diverse kunstenaars.
- Cultuur is voor iedereen: onze gemeente participeert in het Jeugdcultuurfonds dat kinderen uit armere gezinnen in staat stelt om bijvoorbeeld dans-, theater- of muzieklessen te nemen.
- De openbare bibliotheek gaat zich ontwikkelen tot ontmoetingsplaats. Om kennis voor iedereen toegankelijk te maken, is extra aandacht voor bepaalde groepen essentieel
- We zijn blij met de lokale omroep PIM en willen deze, waar nodig, faciliteren.
- De gemeente beschermt waardevolle gebouwen, interieurs en landschapselementen.

I. EEN FINANCIËEL GEZONDE EN BESTUURLIJK KRACHTIGE GEMEENTE

Voor het vertrouwen in de democratie is het van het grootste belang dat de overheid betrouwbaar is, afspraken en toezeggingen nakomt en geen beloftes doet die onrealistisch zijn. Afgelopen bestuursperiode heeft GroenLinks geïnvesteerd in een groene overheid die werkt. Uitgangspunt daarbij is een solide begrotingsbeleid.

Wat wil GroenLinks Waterland?

- GroenLinks wil blijven investeren in duurzaamheid, in groene bedrijvigheid en klimaatbeleid. Groen werkt. Daarbij zullen de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.
- GroenLinks is in staat een degelijk financieel beleid te voeren. Dat betekent dat we niet onnodig geld uitgeven, maar ook niet onnodig sparen. Een gemeente is geen bank, maar zorgt ervoor dat het geld van de inwoners ten goede komt aan de inwoners. Dat betekent ook dat geen lasten worden doorgeschoven naar de toekomst.
- GroenLinks wil dat de gemeente Waterland haar bestuurlijke slagkracht versterkt, zodat ze zelfstandig blijft ten opzichte van gemeenten als Amsterdam en Purmerend. Als we daar andere gemeenten bij nodig hebben, zoals Landsmeer en Edam-Volendam, denken we eerst aan intensieve samenwerking, maar sluiten op termijn fusie niet uit. Ook omdat we denken dat we samen beter kunnen waarborgen dat het groen in onze gemeente, zoals in de Purmer, ook groen blijft. De Commissaris van de Koning heeft duidelijk aangegeven dat in onze regio de gemeentelijke herindelingen snel hun beslag moeten krijgen. In dit stadium kunnen we onze partners nog kiezen waarmee in ieder geval het groene karakter van Waterland voor haar inwoners is veilig gesteld